

Degradační modely

Miroslav Sýkora
Kloknerův ústav ČVUT v Praze

1. Úvod
2. Degradace železobetonových konstrukcí
3. Degradace ocelových konstrukcí
4. Závěrečné poznámky

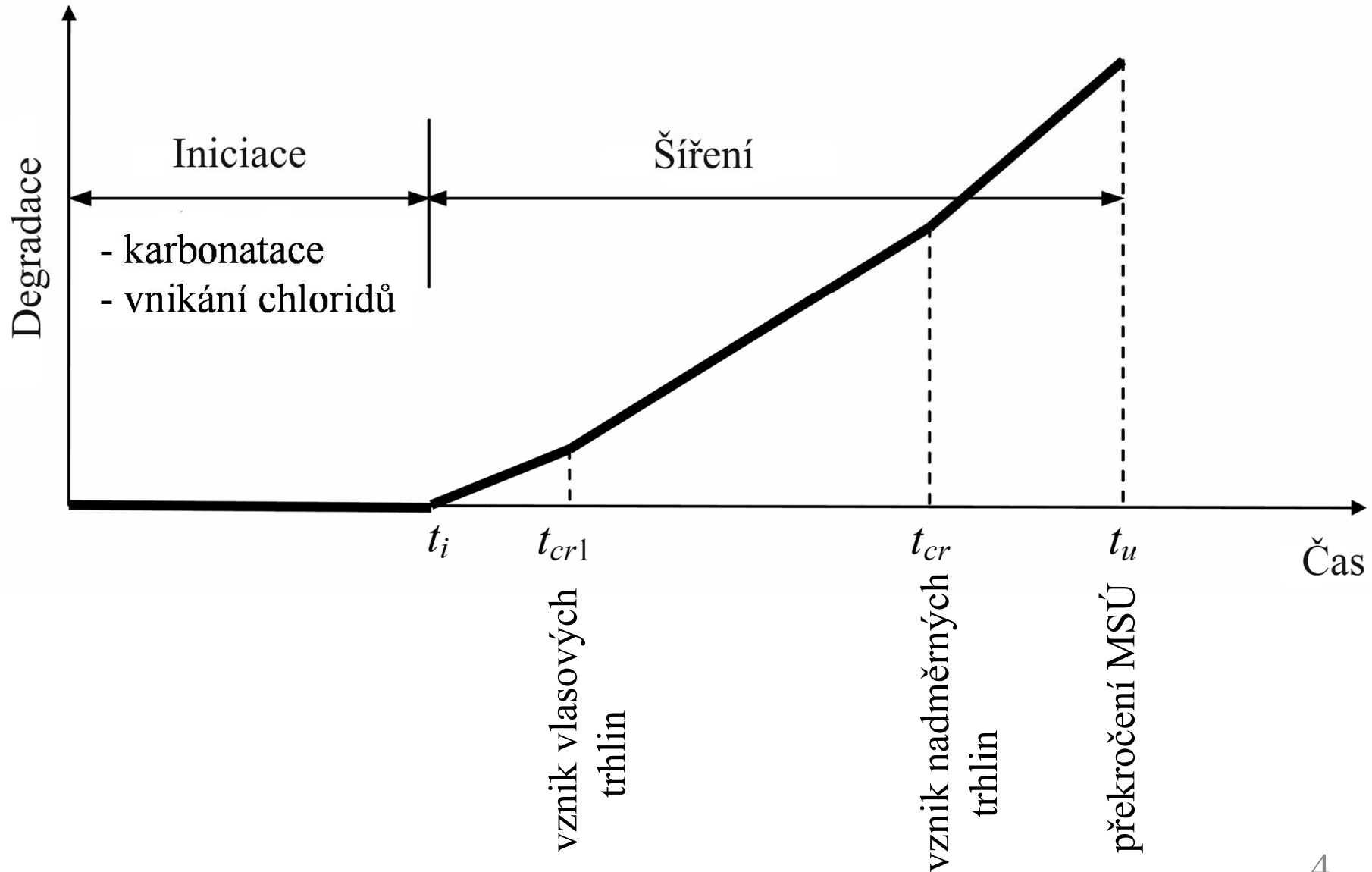
Motivace

Úvod

- obvykle **pravděpodobnostní modelování** degračních procesů
- železobetonové konstrukce: iniciace a rozvoj koroze vlivem **karbonatace** a **pronikání chloridů** (obecně přijaté modely)
- ocelové konstrukce: **koroze** v závislosti na agresivitě prostředí

Rozvoj koroze v žb. konstrukcích

Iniciace způsobená karbonatací

- pravděpodobnost depasivace $P_{\text{corr}}(t) = P[c - d(t) < 0]$

$$d(t) = \sqrt{2k_e k_c R_{\text{NAC},0}^{-1} C_{\text{CO}_2,s}} \sqrt{t} \times W(t)$$

k_e - vlhkost prostředí

k_c - ošetřování betonu

$R_{\text{NAC},0}^{-1}$ - odolnost betonu vůči karbonataci

$C_{\text{CO}_2,s}$ - koncentrace CO_2

$W(t)$ - lokální klimatické podmínky

fib Bulletin 59 Condition control and assessment of reinforced concrete structures exposed to corrosive environments, 2011

fib Model Code for Service Life Design, 2006

fib Bulletin 55, Model Code 2010 - First complete draft, Volume 1 (chapters 1-6), fib Bulletin 56, Model Code 2010 - First complete draft, Volume 2 (ch. 7-10)

JCSS Probabilistic Model Code - Environmental Attack. 4th Draft April 2010

Deterministické ověření – fib 2006

- ověření trvanlivosti: $c_d - d_d(t) < 0$
- $c_d = c_{\text{nom}} - 10 \text{ mm}$
- model hloubky karbonatace – charakteristické hodnoty odpovídají **průměrným hodnotám**
- $k_{e,d} = [(1 - (RH_{\text{skut}} / \gamma_{RH})^5) / (1 - RH_{\text{ref}}^5)]^{2,5}$
  - RH_{skut} (Praha 0,7), $\gamma_{RH} = 1,3$
  - $RH_{\text{ref}} = 0,65$
- $k_{c,d}$

Doba ošetřování ve dnech	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
$k_{c,d}$	3,00	2,03	1,61	1,37	1,20	1,09	1,00	0,92	0,86	0,81	0,77	0,73	0,70	0,67

Deterministické ověření – fib 2006

- $R_{\text{NAC},0}^{-1} - \text{testy}, \gamma_R = 1,5$

Druh cementu	Průměrné hodnoty $R_{\text{NAC},0}^{-1}$ v (mm ² /rok) / (kg/m ³)					
	W/C_{eqv}^1					
	0,35	0,40	0,45	0,50	0,55	0,60
CEM I 42,5 R	- ²	1500	2400	3000	4200	5600
CEM I 42,5 R + FA ($k = 0,5$)	- ²	430	1100	1300	2900	3600
CEM I 42,5 R + SF ($k = 2,0$)	1700	2500	- ²	- ²	6800	- ²
CEM III/B 42,5	- ²	3600	7000	10800	17800	31800

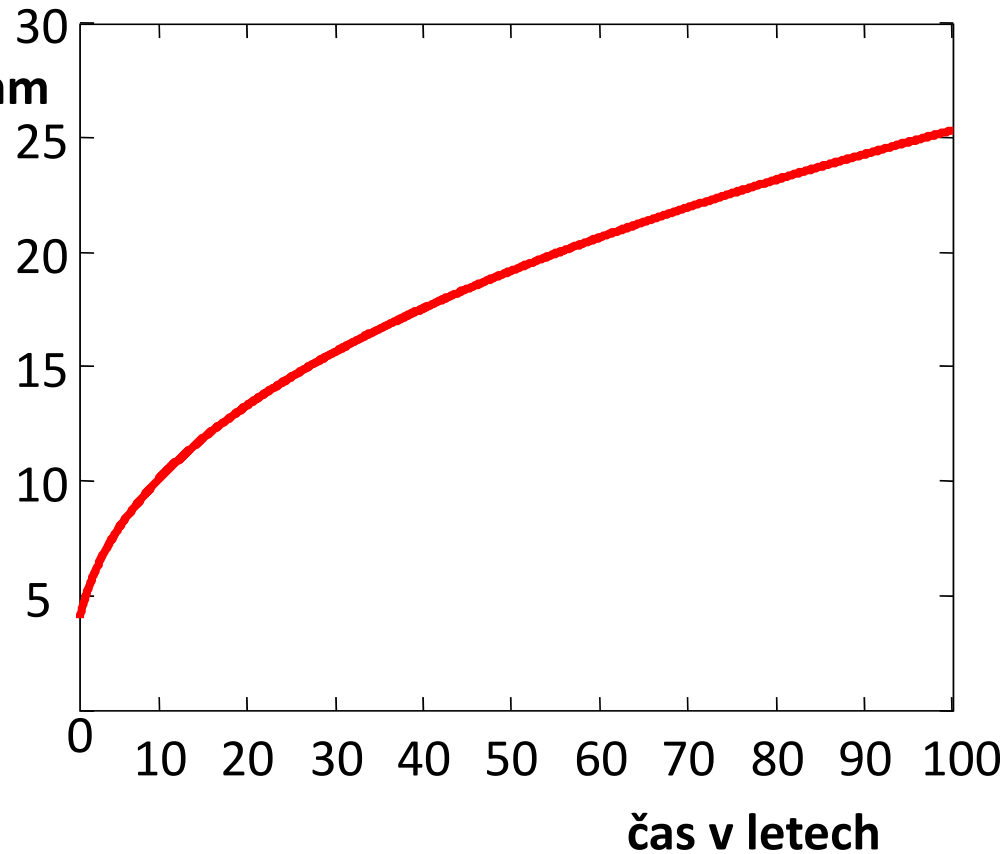
¹ Ekvivalentní vodní součinitel s uvážením vlivu popílku (FA) a křemičitého prachu součiniteli k . Uvažované objemy: FA – 22 % váhy cementu, SF – 5 % váhy cementu.
² data nejsou k dispozici.

- $C_{s,d} = 0,00082 \text{ kg/m}^3$ (vyšší hodnoty – znečištěné prostředí, tunely)
- $W(t) = (t_0 / t)^{[(p_{\text{SR}} ToW / 365)^{b_w} / 2]}$
 t_0 - referenční doba 0,0767 roku, $p_{\text{SR}} - 0,1$ (svislé prvky), $ToW - 100$ dní, $b_{w,d} = 0,446$

Návrhová hodnota hloubky karbonatace

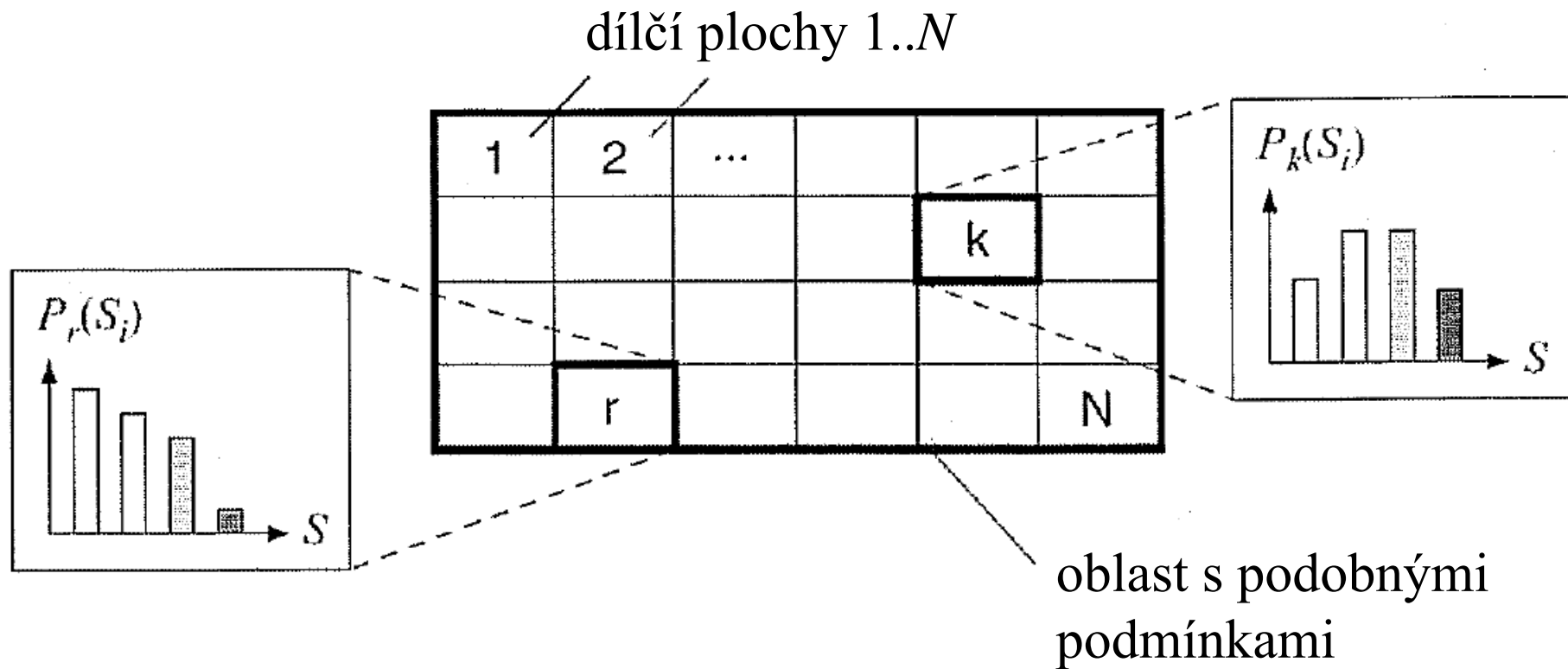
$$d_d(t) = \sqrt{\left[2 \left(\frac{1 - \left(\frac{0,7}{1,3} \right)^5}{1 - 0,65^5} \right)^{2,5} \cdot 1,61 \times (1,5 \times 5600) \times 0,00082 \right] \sqrt{t} \times \left(\frac{0,0767}{t} \right)^{\frac{(0,1 \times 0,27)^{0,446}}{2}}}$$

**hloubka
karbonatace v mm**

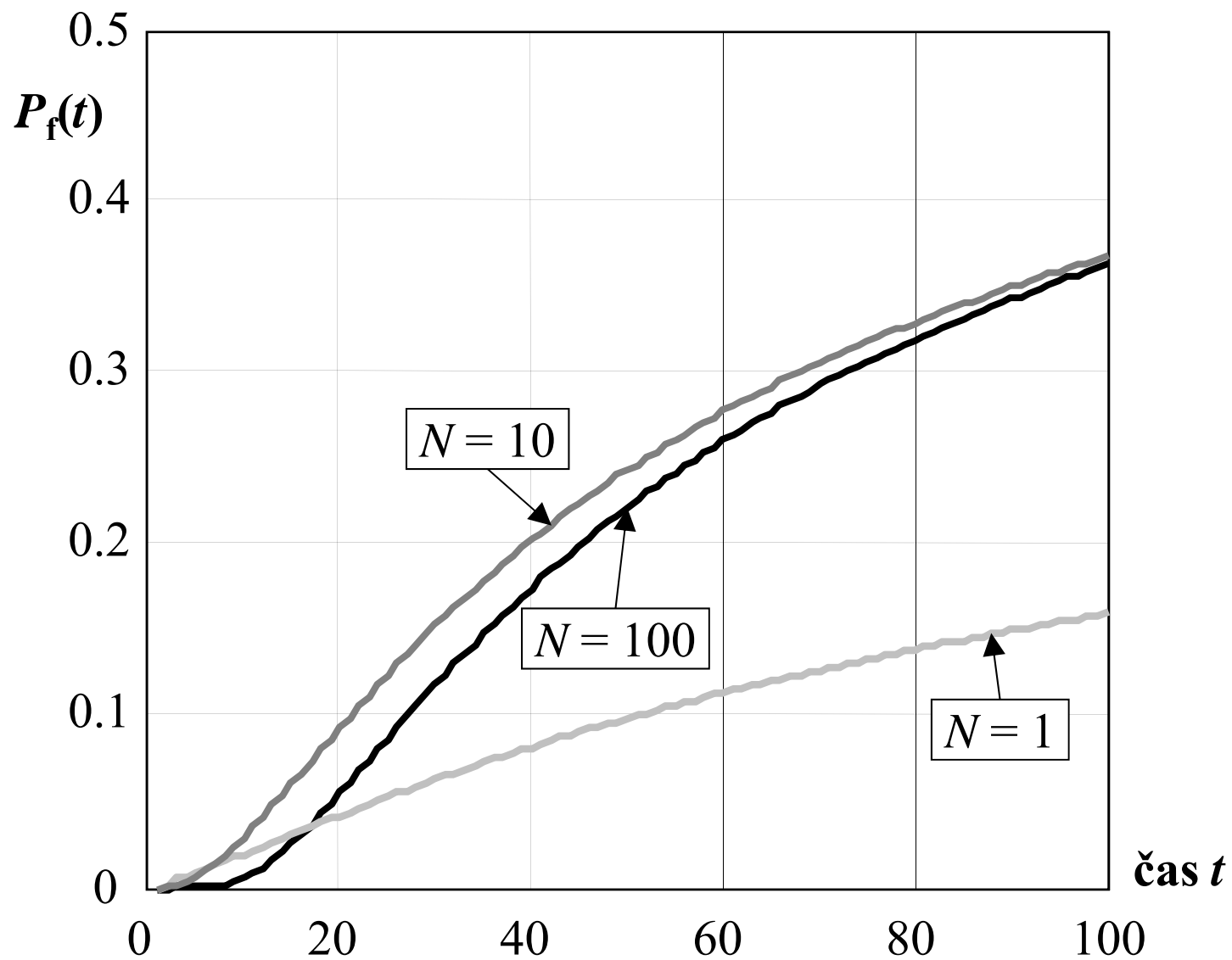

Modelování rozsáhlých ploch

fib Bulletin 59 Condition control and assessment of reinforced concrete structures exposed to corrosive environments, 2011

Závislost P_f na t pro různě rozsáhlé plochy

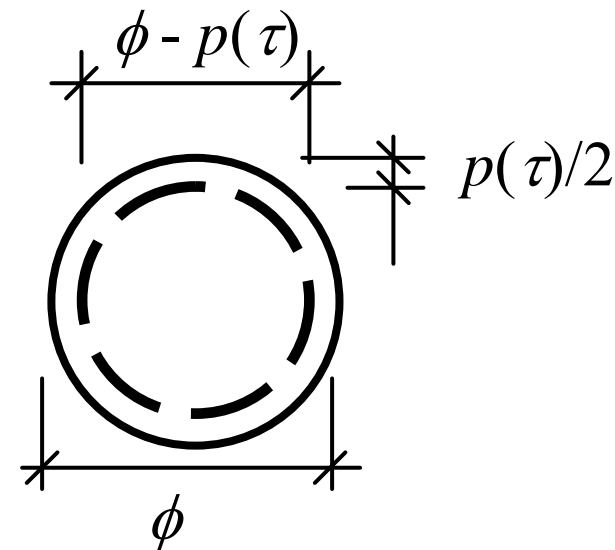
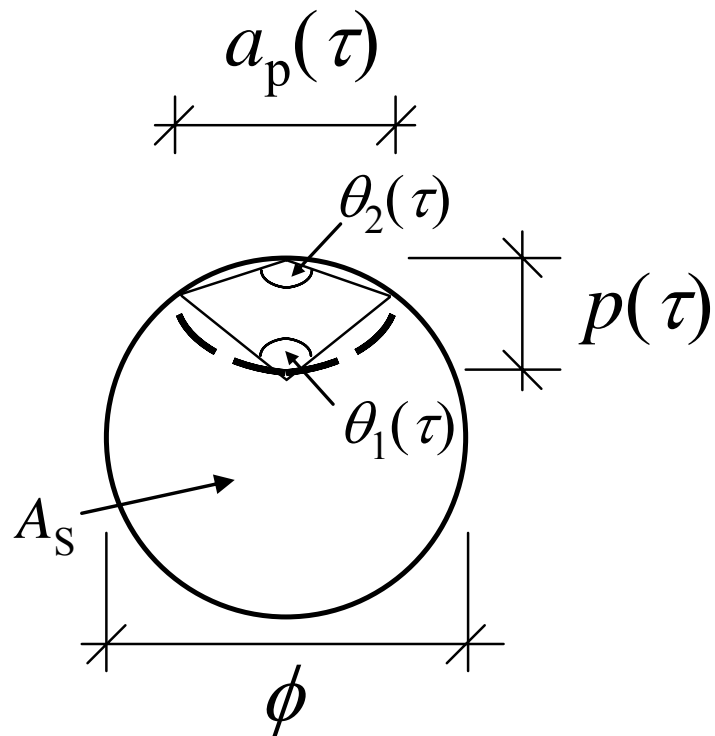

Iniciace způsobená vnikáním chloridů

- vnikání chloridů – **difuze** iontů a **proudění**
- závislost na:
  - **vlastnostech** betonu (složení, pórovitost, mikrostruktura)
  - **saturaci** pórů
  - okolním **prostředí** (koncentrace Cl^- , teplota, vlhkost)
- druhý Fickův difusní zákon:
$$C(x,t) = C_0 \{1 - \text{erf}[x / (2\sqrt{t\theta_D D})]\}$$
- pravděpodobnost překročení mezní koncentrace
$$P_{\text{corr}}(x,t) = P[C_r - C(x,t) < 0]$$

Koroze výztuže

- **korozní rychlost** $i_{\text{corr}}(\tau) = \theta_{i_{\text{corr}}} 0,85 i_{\text{corr}0} \tau^{-0,29}$
- **důlková** a **plošná** koroze

Degradace ocelových konstrukcí

- stupně korozní agresivity podle ČSN EN 12500

Korozní agresivita	Typická prostředí (příklady)	
	Vnitřní	Vnější
C1 - velmi nízká	vytápěné prostory s nízkou vlhkostí a zanedbatelným znečištěním (kanceláře, školy)	-
C2 - nízká	nízká četnost výskytu kondenzace a nízké znečištění (sklady, sportovní haly)	Mírné klima, nízké znečištění $\text{SO}_2 < 12 \text{ mg/m}^3$ (venkovské oblasti, malá města)
C3 - střední	střední četnost výskytu kondenzace a střední znečištění z výrobních procesů (výrobní potravin, prádelny, pivovary)	Mírné klima se středním znečištěním (SO_2 : 12 až 40 mg/m^3) nebo malým vlivem chloridů (městské oblasti)
C4 - vysoká	Vysoká četnost výskytu kondenzací a vysoké znečištění z výrobních procesů (průmyslové provozy, bazény)	Mírné klima, oblast s vysokým znečištěním (SO_2 : 40 až 80 mg/m^3) nebo značným vlivem chloridů (znečištěné městské oblasti, průmyslové oblasti, silný vliv solí rozmrazovacích prostředků)
C5 - velmi vysoká	trvalá kondenzace, vysoké znečištění (důlní, podzemní výrobní prostory)	Mírné klima s velmi vysokým znečištěním (SO_2 : 80 až 250 mg/m^3), silný vliv chloridů (průmyslové oblasti, zóny s postřikem slanou vodou)

Koncentrace SO₂

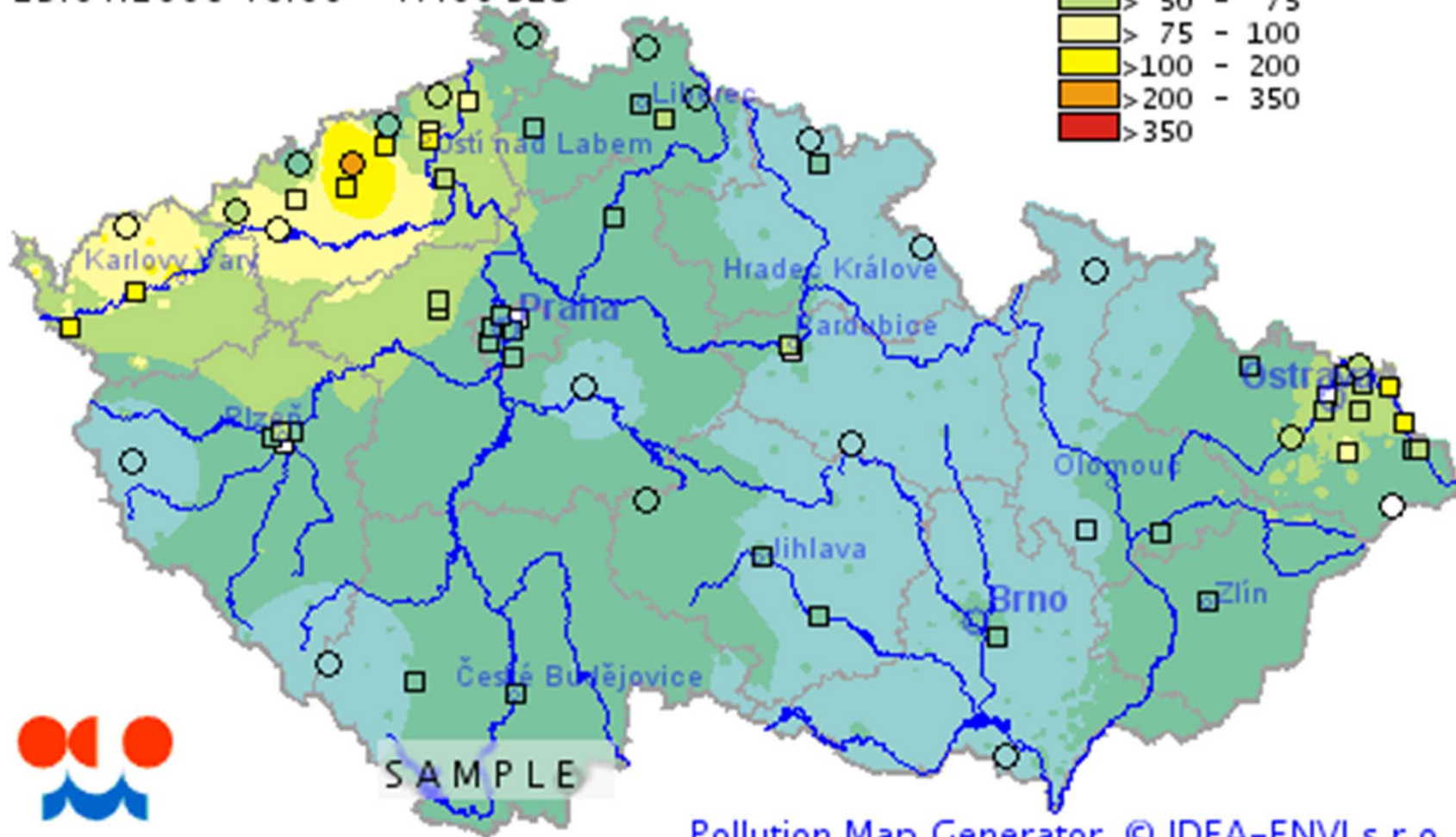
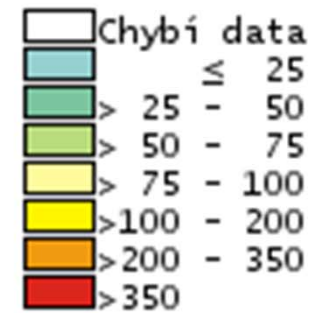
SO₂ – oxid siřičitý

Hodinový průměr

29.01.2006 15:00 – 16:00 UTC

29.01.2006 16:00 – 17:00 SEČ

Koncentrace v µg/m³

Pollution Map Generator, © IDEA-ENVI s.r.o.

Hodnoty korozních rychlostí ČSN ISO 9223 a ČSN ISO 9224

Korozní rychlost r_{corr} v $\mu\text{m}/\text{rok}$ pro první rok expozice				
C1	C2	C3	C4	C5
$r_{\text{corr}} \leq 1,3$	$1,3 < r_{\text{corr}} \leq 25$	$25 < r_{\text{corr}} \leq 50$	$50 < r_{\text{corr}} \leq 80$	$80 < r_{\text{corr}} \leq 200$
Průměrná korozní rychlost r_{av} v mm/rok pro prvních 10 let expozice				
C1	C2	C3	C4	C5
$r_{\text{av}} \leq 0,5$	$0,5 < r_{\text{av}} \leq 5$	$5 < r_{\text{av}} \leq 12$	$12 < r_{\text{av}} \leq 30$	$30 < r_{\text{av}} \leq 100$
Ustálená korozní rychlost r_{lin} v mm/rok				
C1	C2	C3	C4	C5
$r_{\text{lin}} \leq 0,1$	$0,1 < r_{\text{lin}} \leq 1,5$	$1,5 < r_{\text{lin}} \leq 6$	$6 < r_{\text{lin}} \leq 20$	$20 < r_{\text{lin}} \leq 90$

+ životnost ochranných vrstev

Závěrečné poznámky

- Degradace **železobetonových** konstrukcí:
  - karbonatace a pronikání chloridů
  - důlková a rovnoměrná koroze výztuže
- **Ocelové** konstrukce – klasifikace podle agresivity prostředí
- Konvenční modely pro pravděpodobnostní rozbor (průměr, variační koeficient, typ rozdělení)
- Postup podle **metody dílčích součinitelů** zatím většinou chybí

fib Model Code for Service Life Design, 2006

Děkuji za pozornost

Miroslav Sýkora (miroslav.sykora@klok.cvut.cz)